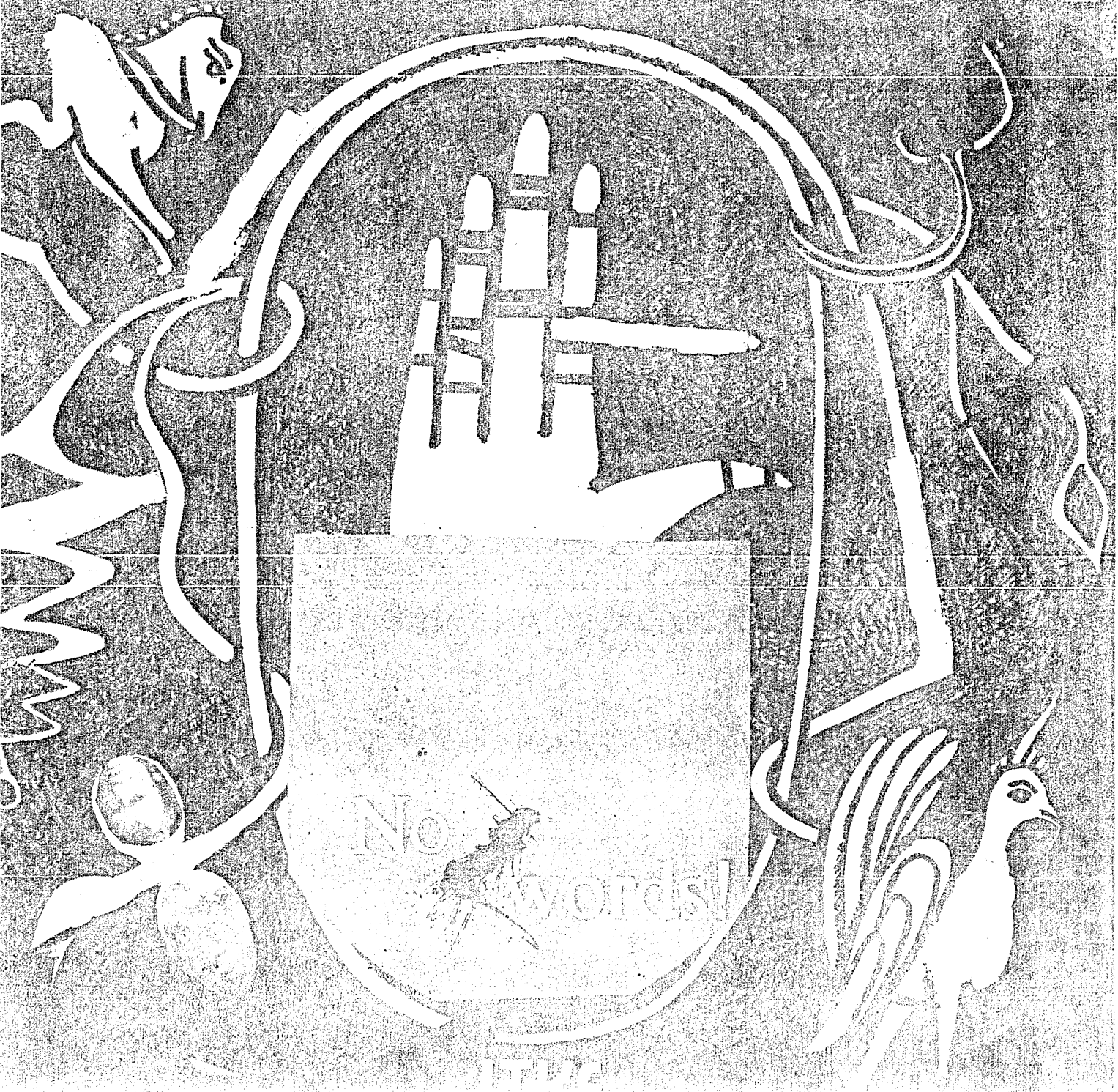
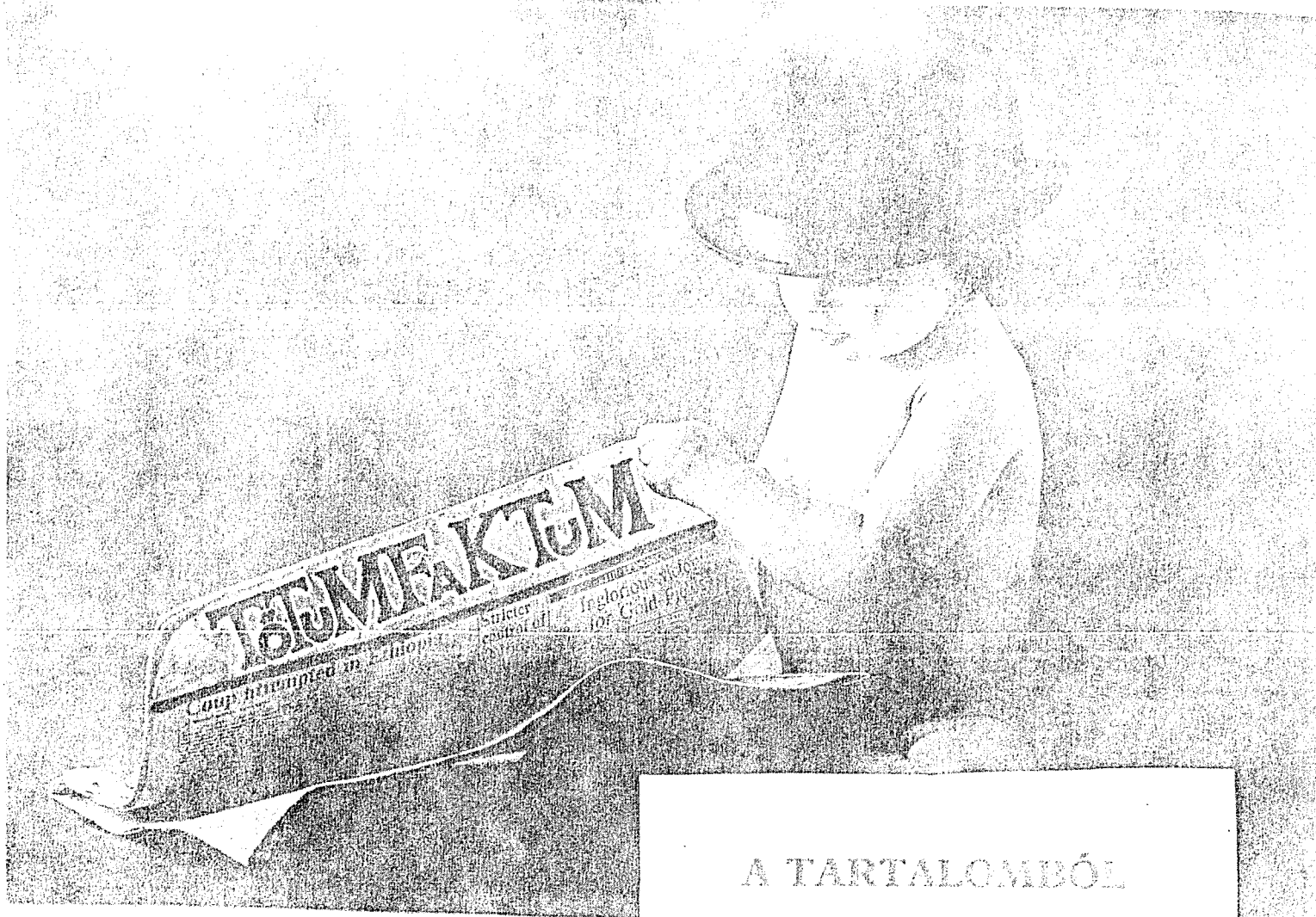

TOTUM FAKTUM

A TARTALOMBÓL

Üzenet tanárainknak.....	1.old.
Rajnai Attila:Helyzetjel/vers/...	2.old.
Interjú:Béres Beátával.....	3.old.
Benkő Attila:Bogárkák a gyűjteményből	4.old.
Benkő Attila:Két vers.....	8.old.
R.A.:Quo Vadis magyar film.....	9.old.
Hajdú Gábor:két vers.....	13.old.
R.A.:Borús reggeli üzenetek.....	14.old.
Szabadtér.....	15.old.
A hónap filmjeiből.....	16.-17.old.

TO TUMFAKTUM

JTKF Diáklapja

12. évf. I. sz.

Felelős kiadó:Dr. Nagy József
főigazgató

Felelős szerkesztő:Wirth Lajos

Lapeng.sz.:III/isk/I4I/82o/I988.

"Ne takarékoskodjatok!

A fösvénység Isten második büntetése, az első,
a Paradicsomból való kiűzetésünk után...

Ne rakosgassatok félre öregkorotokra, mert
a takarékosság úgy rágja meg a fiatal
életkedvet, mint szú a fát".

Déry T.

Helyzetjel

Notheisz Jánosnak

Ráapad testemre
a partalan éjszaka
le mosom az napi
történetem
fáradtan illannak
a ráfröccsent tények
szárad
törölközik a lényeg

Szobavázlat a vers

Csontraritkult panel
csak ugyanazon
javíthatatlan Bábel

Szomszédgyenleg
ki hasról vett terebélyméretről
szenved
a mindennapi téglaközelségért
Istenhez.

"Mindig tanító akartam lenni"

A Tótum-Faktum exkluzív interjúja: Béres Beátával
a 4. Országos Anyanyelvi Tanítási Verseny győz-
tesével.

Hogyan lehet tanításból versenyt rendezni?

- Ezt először valójában én sem értettem fél évig idegeskedtem is miatta, de most már hál istennek túl vagyok rajta, megnyugdotam...

Nagyon izgultál?

- Igazából igyekszem nem izgulni, de kedden a felkészülési napon azért izgultam, mert olyan dolgokat terveztem az órára, mit még soha nem csináltam, és senki nem volt, kitől segítséget kérhettem volna, de szerdán, mikor tanítottam már nem igazán voltam feszült.

Hogyan zajlik le egy ilyen verseny?

- A verseny négy napos volt. Hétfőn érkeztünk, csoportokra voltunk osztva, a tanítás előtti napon húztuk a tételt. Még aznap hospitálhattam, meg nézhettem az osztályt, hogy hol tartanak, milyen erősségű a csoportok felosztása és természetesen összeírtam a gyerekek neveit. Öttagú szakmai zsűri volt, kik szempontonként 10 pontot adhattak, ezeket az óra végén egyénileg borítékolták, így semmiféle összebeszélés nem volt lehetséges.

Nehéz tételt húztál?

- Nem, nem igazán. Tudniillik én a Zsolnai programban neveztem. A papíron csak annyi volt, hogy március 4. vagy április 2. felének az időtervéből válogassak. Az időterv egyébként egy kis kiadvány, mely a Zsolnai programhoz van és hetekre lebontva tartalmaz feladatokat. Végül is talán ez volt a jó, nem kötötték meg a kezem, ez számomra nagyobb tért jelentett, igyekeztem érdekes, látványos anyagot összeállítani, pl.:dramatikus játékokat is illesztettem az órába.

Hogyan készültél?

- Erre konkrétan nem lehet készülni, egyedül a Zsolnais jegyzetet használtam fel, és a gyakorlóba jártam órákat látogatni, hogy hol tartanak a

Segített valaki?

- A gyakorlóban volt, kitől nem kaptam segítséget, de Válik Lászlónénak, Gyurkó Miklósnénak sokat köszönhetek. A főiskolán pedig Kadosáné és Szakali Ágnes segített.

A szervezés milyen volt?

- Az nagyszerű volt, mindenkinek volt egy párja, egy ottani elsőéves, aki kísért és eligazította a versenyzőket. A tanítóképző kollégiumában laktunk és minden a rendelkezésünkre állt, hisz annyi könyvet melyre szükségünk volt, nem tudtunk volna magunkkal vinni. Az előcsarnokban egyenesben közvetítették a versenyzők óráit.

A hazai versenyzőnek mindenhol kint voltak a fényképei, úgyhogy nagy felhajtas volt. Rengeteg értékes ajándékot kaptam a győzelemért, a gyerekektől virágot, rajzokat, egyébként meg kell vallanom, ilyen osztállyal még nem volt dolgom, nagyszerűen felkészített értelmes gyerekek voltak.

Volt ami meglepett?

- Engem nem igazán, de őket inkább, mert mindenkit elkísért valaki, általában a tantárgypedagógusok, de voltak olyanok, kik hallgatókat is hoztak magukkal, kik megírták az írásvetítőfóliát és egyéb apróságokban segítkeztek, de talán jobb volt ez így, legalább nem ért olyan vád, hogy más írta meg helyettem az óravázlatomat.

Jár-e valamilyen előnnyel egy ilyen győzelem?

- Erről semmit nem tudok, senki nem nyilatkozott még nekem, hogy mentesít-e valami alól ez a győzelem engemet.

További tervek, házasság, család?

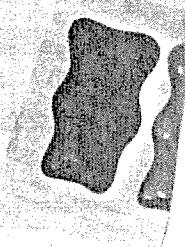
- Nem, nekem most első az iskola, meg még különben is van egy évem, ugyanis könyvtár szakos vagyok. Ennek ellenére mindenképpen tanítani szeretnék, mert én mindig tanító szerettem volna lenni, nem is jelentkeztem máshova, egyenesen ide jöttem és elsőre fel is vettek.

További sok ilyen szép sikert kívánok neked.

Egyébként valami állásreményed van már?

- Nem nincsen még, szolnoki vagyok, ott szeretnék doglozni, de nem egy nagy iskolában, mert igaz, hogy béketűrő ember vagyok, de ahol idáig gyakorlaton voltam, a tanári kar nem nagyon nyerte meg a tetszésemet, a gyerekekkel semmi gondom nem volt nekem, de a kollégákkal annál több.

... hát ha valójában rajtam múlna, legszívesebben egy magániskolát nyitnék.

Bogárkák a gyűjteményből

(Havvas Béla: Karnevál)

Életemet nagyon megfoglalt nem tudom, a másik regiszterjére feltétlenül szükségem van. Minden ember megvalósáshoz teljes másik emberre van szükség. De különböz, hogy erre senki sem alkalmas, és nem is vállalkozik. Azért, hanem, mert az ember önmagától egyáltalán nem ér rá. Ezek az emberek egymást nem ismerik, mert egymással nem találkoztak. Azért, mert saját szűkebb körükért való küzdelemért erre nem értek rá. Az a halálos, amit én szeretek, nem társadalom. Így mondok, nem közösség, vagyis nem egymással találkozó és egymást érintő sokaság szöveteké, ami éppen a közösség, hanem azokról, amelyeknek egyes elemeit, egymással tudomást nem szerezve és nem véve, egymást nem érintve és egymástól teljesen függetlenül.

Ezek közül az emberek közül a másikkal egyik sínos valódi viszonyban, mindvégig a töltőtől függetlenül fut saját irányába. Ezt az abszolút, egyáltalán független sorost én szeretném pontosabban nevezni.

(Lala. Ké. Kanavasz Antal névessének nőjére, Kanavaszeknél lakik.)

-Ó, szegény Gitta sokat szenvedett. Gitta az én húgom, Kanavasz ezredes második, de igazi és törvényes felesége. Az első házasságából született Angela, a bűnös házasságból, a ledér nőtől, szegény gyermek, én bűnös származását igyekszem vele elfelejtetni. Hogy őt a házunkba fogadjuk, sokáig ellene voltam, a bűnt hozta magával, tiltakoztam, mert én a bűntől irtózom.

Hígye el, ha én nem lennék, Angela reggel elcsúszott volna. Az egész családom. Mindenki. Sokszor egész éjjel nem alszom, a gond, de a kötelesség.

Én tiltakozom az ellen, hogy itt ebbe a házba hozza. Vagy, ha pedig, én és Fanny azonnal távoznunk, és én tiltát, az én feleséget én felismerem, hogy távozzon, mert ha annak a bűn kedvesebb, mint nemes felesége, akkor.

Feladomnak nagyon. Sokat szenvedek, én családomért feladomnak nagyon.

(Lala. Pedagógiaiaként a házbanvevőnél győzelme tavaly a fekete szék bevezetése volt. Az előzőnapra függesztette ki, hogy a legjobb embernek megadja. Ennek nevet és leírását írta ki. Azt annak az embernek az a leírása, hogy a közösség és az ellen ellen került. A legszűkebb a székben székben állandóan volt. Angela a leírásait nem találta meg. Így a körmet nem távoztatta meg. Angela a leírát nem találta. Tiltakoztam Kanavasz Antal az embernek a leírát. Az abszolút mindenki a leírát, az ember.

Eleg, a leírát Kanavasz. Eleg, a leírát meg egyen. A leírát minden ellen. Azonban a leírát a leírát a leírát.

A leírát a leírát a leírát a leírát. Kanavasz. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

Hogy, a leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

Fanny, a leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

Mindannyi. A leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

Gitta itt marad, a leírát a leírát.

Szerem, a leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

A leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

A leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

Fanny, a leírát a leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát. A leírát a leírát a leírát.

vezessen ki, vezessen -

Fanny fölsegítette.

Jó gyermek, suttogetta Lala, és Fanny fejét simogatta.

Csuklik, zokog. Megmaradt neked, egyedül maradt, ketten maradtunk, szegény gyermekem, Isten irgalkozzon nekünk -

Nem! Nem, én nem akarom ezt az (maga)ba csavaródó bogárkat tovább hallgatni. Megváltoztatom!

...nem lehet -

De hát miért? Miért?

Mert már régen odakozmalt.

Nem lehet, megpróbálok!

Inkább gondolkodj. Gondolj csikóveidre. Fányszor próbáltál már valaminek más oldalát is megmutatni apáidnak. És mi lett belőle? Szentelen vagy és pinasz. Szüleidet - akik mindent megtettek érted - lenézed és nem tiszteled és kijátszod idegeneknek (a Kedvesnek).

Nem lehet levakarni, vagy lejűz a zománc is.

Szülcanyád többé már nem anya veled szemben egy konfliktusban, hanem nő. Apád a szerencsétlen, nincs többé feladata e "Diciny Szigeten". Sorsonaluk ernyedten lóg.

Még nem késő, keressenek más -

Igen.

Ha tehát időben esznélisz van esélyed. Van esélyed? Az időben visszafelé - úgy tűnik - több volt az esély, de ennek a gyűjteménynek egyetlen pici bogárkája sem tudott élni vele. Hisz, amelyik képes volt kiugrani, vagyis belépni a Történetbe, az nem foglalt helyet e kollekcióban - gombostűvel a hátában.

Kérdés: De van -e ilyen átszúrhatatlan bogárka? Tegyük fel.

Hát lássuk -

En szeretnék önnel békében élni. Kérem, mondja meg, hogyan tudnék. Minden feltételét teljesíteni kívánom és -

Nem, szól Angela gyorsan. Már annyszor becsapott. Mindig. Nem hiszek. Nem akarok -

Ha nem kívánja, hogy itt lakjam -

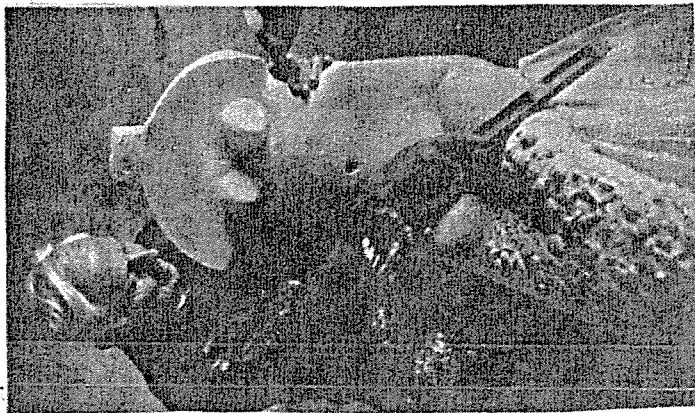
El akar menni? Megint? Nem volt elég? Hét évig csavargott -

Megengedi, hogy itt maradjak?

Nem. Nincs szükségünk önre. A fiúkat még elrontaná. Ugyis azért jött, tudom -

Akkor mit tegyek? Nem engedi, hogy itt legyek, de azt se, hogy elmenjek. Ternére vagyok? Sajnálja, hogy visszajöttem?

Angela felsikolt. Tudtam, hogy ezt fogja. Most elmegy, és az egész varost teleürtölli. Hazajött, és felesége kidobta -

Folytassam?..

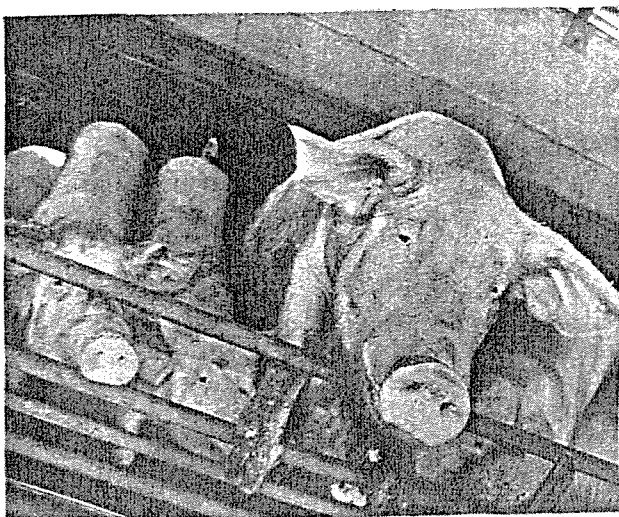
Mit csináljak?

Ezek az emberek itt schasem találkoztak, mert szeretet nem volt bennük. Csak két szerettük mi. Főleg az első nemzedéket.

Azt tedd, hogy ne tegy semmit. Nem tudsz. Tehetetlen vagy, de ez többé már nem pusztít. Mesclyed mint Arlequiné, féltő ujjaiddal újra és újra végiglapozod szeretett gyűjteményed -

"Már nincs benned a régen -
talpadba tört tövis.
És most szívedből szépen
kihull haláled is."

(József Attila)

Cőzmozdonyod

(Walt Whitmannek)

Mivé rozsdásodtál.
Hajdan iszonytató-büszke terhes tömeged
szánalmas csontváz.
Haláltáncot jár a homály elkínzott testeden
Igy vonszoltak végig a hideg fémzárlakon és
értelmetlenül összegubancolódtál
kisiklott velemmel.

Nem kellesz. Pfuji-
Te, szégyene a mozgásnak s az erőnek !

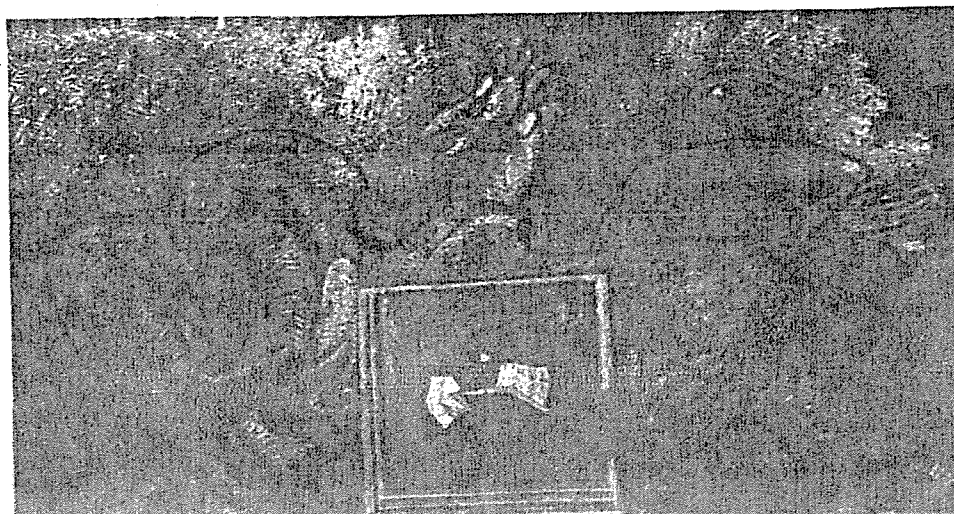
Még élek

Pokol, te voltál testemnek barátja.
Talán a bugyrokig nem szálltam én le,
Te tudhatod, de vétkim számértéke,
mi juttatott, mint a Kiűző átka,

Igy is betöltetett. Neked a hála
örökre szól a sárgyurmától, hisz Te
Jelölsz helyes irányt, Vagy a Mestere.
Magasztosulj az égig! Fönt a néma

Döbbenet után hasítva száll dalod:
"Enyém E Hely, kövér s nekem bűdös kis
ostobácska szárnyasok - elhúzzatok!"

Adóztam lásd, nagyságodnak énekekkel is,
de most már, kérlek, Uj Poklok s angyalok,
e földön engem békén élni hagyjatok.

QUO VADIS MAGYAR FILM?

- egy szakmánkívüli gondolataiból -

"kinőtt a szárnyunk,
ez volt mit vártunk"

/Demjén Ferenc/

A magyar film évek óta a bírálatok keresztüzében él. Az egyre csökkenő nézőszámot persze egyszerűen meg lehet magyarázni.

Meg is magyarázták.

Kevés a pénz, rettentően sok filmkészítő áll sorban, hogy filmet készíthessen. Európa-szerte csökken a nézőszám és itt van Amerika, kit nem tudunk utolérni, mert mennyivel könnyebb neki, hisz tele van suskával és egyszerűen elárasztja kis országunkat mozijegyért sorban álló emberekkel.

Ezekkel az érvekkel persze minden el is lett intézve. Volt néhány halk sikoly, hogy mentsük, ami még menthető, mert ami van az a nemzeti filmkultúránk. Bár azidőtájt még a régi áron volt kapható a Filmvilág, senki sem vette a lapot Lányi András szavaira.

De egyáltalán van-e mit megmenteni, és ha van, hogyan tovább? Jancsó Miklós szerint nincs és nem is volt magyar film.

Talán igaza is van.

Hisz amik voltak már megcsinálták a világon előttünk. Az ő határsukra kezdtük el főzni filmjeinket és nekünk még a nagyszerű alaplé is meg volt hozzá, az állandó langyostűzőn tartott szocialista berendezkedés legagyafúrtaabb struktúrája, mi mindig ott engedett egy kicsit, hol a legjobban szorított.

Filmeseink értelmiségi rétegekből váltak ki. Megpróbálták megrajzolni válsághelyzetüket, kallódásaikat, míg a hetvenes évek legvégére elérkeztek saját tudathasadásuk specifikus eseteihez, mint pl.: A dögkeselyű, Utolsó előtti ítélet.

A másik alternatíva volt a kisemberek élete, de a közelség hiánya miatt csak idegenen külső szemlélőként készülhettek ilyen filmek.

A nyolcvanas évekre egyre jobban érződött a pénz hiánya. Ezért nagyobbak lettek a belső gyűlölködések, nőtt a társadalmi feszültség, lazult a cenzura, jobban lehetett beszélni és többet lehetett megengedni magunknak a filmen belül is. Történeteket kezdtünk el írni dokumentumokban. Levetítettük újra a közelmúltunkat, míg Európában már a második Francia új hullám bontogatta a szárnyait, így egyre kevesebben figyeltek nem változó filmjeinkre. A pusztulásra, az egymásra halmozott szörnyűségekre, amit még a szigorú tényyszerű képek mellett tovább zuhantottak a színtelen, esős képi kompozíciók, minden nyílt őszinte bensőség nélkül. Ebbe a szürke történetírásba frissítőbben mártotta meg a tollát Bereményi Géza, majd remélem talán végleg le is zárta ezt a sort nemzeti magunkbafordulásra intő filmje Makk Károlynak: a Magyar Rekviem.

Fiatal filmeseink ezidőtájt készítették néhány érdekesebb alko-

tást, mint pl.: Hülyeség nem akadály, Egészséges erotika. Felcsillantották a reményt, de társadalmunk sajátosságaitól ők sem tudtak elszakadni, nem vették észre, hogy politikai értékünk egyre jobban csökken a nyugat szemében. Mostanára pedig az ő pályájuk is leszállóágban van. Lehet persze, hogy csak a szürkeségből tűntek felfeléívelőnek, mert ez az évente születő pár film nem más, mint érdekes, és talán csak tíz-húsz évente emelkedik ki egy. Nem is olyan rossz ez az arány, de mostanában összesűrűsödtek az évek. Mert a filmszakmán belül nem változott semmi, ma is minden a cégen belül dől el, ma is léteznek filmes egyeduralkodók, kik már akkor is azok voltak, mielőtt rangjukat hivatalosan megkapták volna. Nem szabad lenne elfelejteni, hogy a vasfüggöny mögül érkező filmeknek más volt a mércéje, egyszerűen örültek neki, hogy vannak, mertek készíteni, és ez nem is maradt hála nélkül. De a díjazást nem a szakma adta, hanem a politika.

Nagyon kivételes volt az átmenet.

Mára miután nagyjaink kifulladásra, senkiben sem volt annyi, akárcsak társadalmunk bármely vezető posztján, hogy bevallotta volna, nem tud eleget tenni a kívánalmaknak. Ahelyett, hogy inkább feláldozták volna azt a hatalmas pénzt egy tehetségesnek tűnő film próbálkozásaira, pályájának elindítására, mindenáronságukkal inkább a bukást választották. Lásd: Miss Arizona, Vadon.

De ki vette volna észre, hogy itt valaki tehetséges?

Hisz még abban a politikailag súlyos válsághelyzetben, mikor megnő az értelmiség felelőssége és vezető szerepe, sem vette nagyon észre senki, amit Bódy vagy Huszárik csinál, nem tipikus magyar jelenség.

Nem szabad elfeledkeznünk a bedobozolt rendezőkről sem, kiknek tönkretették pályájukat, kik hozzászoktak már a nélkülözéshez, így a mai üresen tengődő napok számukra már nem szokatlanok. A hosszú idők távlatából már nehéz lenne megítélni, milyenek lettek volna, ha mert sokan a várakozásba fulladt évek alatt még jobban megsűrűsültek, nem tudták elveszíteni régi filmterveiket, elővett vagy talán új alkotásuk későn csöppent bele már valami hullámra képtelen közegbe.

Az egyre nehezedő gazdasági helyzetben persze nehéz megtartani a tisztességet. Volt olyan filmes stáb, kit csempészsorozatok miatt állítottak bíróság elé. A művészet mindent felülmúló erejének vállalása, küldetése, erkölcsi hite persze más fejezet, most a magyar film igazi új küldetésére, jövőjére kellene megoldást találni, mert az agitációs forradalomérdekű filmek ideje lejárt. Tudom, hogy kevés a pénz, rettentően kevés, azt mondják azért, mert Magyarországon nincs kockáztató tőke, mint az Egyesült Államokban.

Létezik Közép-Európában egy nagyszerű szakemberekből álló iskola, amit mi inkább tönkreteszünk és bezárunk mert Amerika felé kacsintgatunk, hogy ott úgy csinálják, így tanítják. Arra persze senki sem gondolt, mielőbb teljesen eladnánk önmagunkat, megpróbálhatnánk megőrizni azt. Kinyithatnánk évek óta porosodó tantermeinket és akkor nem kellene Jancsónak megélhetési problémák miatt Amerikába utaznia tanítani, hanem helybe jönnének neki mindenhol a hallgatók és talán biztosan meg tudna élni

a rengeteg szakmai fogásokra éhes ember fejenkénti csekély önköltségéből.

Mert filmet pedig kell tanítani. Óriási a filmes kommunikációra való hajlam szomjúsága. Ezt bizonyította be Péterffy András az ELTE-n. Az ő hallgatói a lehető legnagyobb nyugalommal veszik tudomásul, hogy sohasem lesz belőlük semmi. Ez az apróság még egyáltalán nem megoldás a magyar film agonizálására. Nagyobb átfogóbb irányításra, oktatásra lenne szükség. A főiskolai felvételi rendszerünk pedig egyszerűen nevetséges. Igaz, hogy aprólékos és túl költséges, mégis az egész egy nagy képmutató színházi játék. Azt a pár embert már a felvételik előtt kiválasztották. Láttam pár éve, amikor az utolsó felvételit meghírdették a főiskolán, hányan sírtak, vagy épp a fejüket verték a falba, mert pár mondat után magyarázat nélkül lettek elbocsátva. Pedig a java nem illúziókban élt, nem nagy babérokról, korlátlan lehetőségekről álmódott. A szerelem fűzött ide nagyon sok embert, és a tanulnivágyás. Úgy éreztem magamat akkor, mint Tarr Béla Kárhozat című filmjének főszereplője, Karrer. Pontosan tudta ő is, mit várhat az élettől, mert a legbeláthatóbb szemszögből figyelte, mégis belevágott egy másikba, holott tudta, hogy vesztes lesz. Ezért van egyelőre kárhozatra ítélve a magyar film, mert minden jelentkezőn csak a csoda segíthet. Nem mehetünk el legyintve ezen érvek mellett, mert mi vagyunk a legpesszimistább ország, akkor miért legyen optimistább a filmszakmánk. De nem kiálthat fel minden tanulni vágyó ember sem, mint Bódy valaha, hogy inkább író lesz, mert ahhoz csak papír kell. Mert rengeteg tehetséges ember kallódik, talán még a szakmán belül is. A megváltáshoz pedig új emberek kel-
lenek, nincs más megoldás.

Felesleges dolog a kiutat az amerikai filmmel való összehasonlításban keresni, hisz a tömegfilmjeink sohasem jöttek be, és nem csak a pénz miatt. Lásd: Míg befejezi röptét a denevér. Amerikába igazából születni kell és a film náluk alapjában politika és reklám, mert tömegeket mozgósít.

Nagyon jól bemutatja ezt Gothár mindenki által leírt filmje, a Tiszta Amerika. Az Európából odaérkező ember csak botorkál ebben a számára idegen világban, akárcsak az ő kamerája, és egyszerűen nem érti, mi vonzotta ide egész életében. Ebben a filmben nemcsak az idegenbeli, hanem sajnos az itthoni győkértelenségünk is kiérződik. Ez a film igazán a szánkba rágja, hogy ott is csak emberek élnek. Akár csak mi. Ők is illúziókkal, vágyakkal telve ülnek a tengerük partján és nézik álmodozva a túlpartot, hol valahogy mindig szebb a fény. Ugyanígy előbuktak Lucas csodaműhelyében dolgozó háromszoros Oscar-díjas special-operatőr mester, Richard Edmund vágyai is Koltay Lajosnak, hogy bizony ő is szeretne olyan filmeket készíteni, amelyek emberekről szólnak, csak sajnos ehhez ért. Mi pedig európaiak a gondolkodáshoz, amit Wenders a Dolgok állásában is kimond. A gondolkodás maradt, a dolgok pedig megváltoztak, egyedül mi maradtunk a holtponton és remélem nem jutunk a többi kis európai demokratikus ország filmes sorsára. Mert alapjában nem a pénztelenség a szakembernélküliség motívál nálunk, hanem az alkotók általános tanácstalansága, megú-

julásképtelensége, mert elveszítették a lerombolt pártállam instrukcióit.

Ezért azt hiszem, egészségesebb dolog lenne először tükörbe nézni, hisz még az őszintébb emberi viszony is hiányzik ügyetlenkedéseinkhez, bírálatainkhoz, tudatlanságainkhoz.

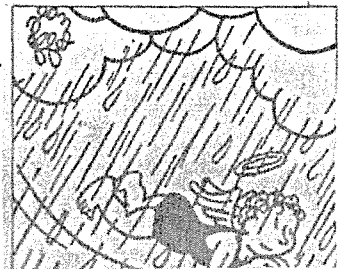
A mi táborunk filmjeiben talán a legvidámabb barak a cseh film volt, könnyebben, emberközelibben oldották meg társadalmi problémáikat. Talán ettől a filmes derültől járnak jelenleg mindenben előbbre nálunk. Mi mindig a súlyos könyvektől zsúfolt szobából kikandikáló periszkópon keresztül filmeztük az embereket, sohasem az ő kezükbe adtuk a kamerát. Evvel veszítette el a magyar film az élet szagát és maradt csak egyszerű sugallat. Akár csak a rendezők, mi nézők is ugyan olyan tanácstalanul tántorgunk a sok megoldatlan kérdéshalmaztól. Hiányzik, mert nem volt sohasem a társadalmi modellábrázolás mellett embercentrikusság.

Ezért kellene ennek a mi szakmánknak /bár borzasztóan sérti a fülemet ez a szó, hogy szakma/ összefognia. Gyűlölködések helyett ajtót nyitni, elolvasni a kopogtatók forgatókönyveit, elbírálásához belevonni néhány európai filmet, hogy kiutat találjunk.

Sodebergh csak egy egyszerű nyári tanfolyamot végzett, mégis ki tudott csikarni egy kis bizalmat a biznisz országában, amivel aztán olcsón és egyszerűen csinált egy filmet, amittől egész Európában feszengtek a nézők a székeikben. A Sex Hazugság Videó nem tipikusan amerikai film, mint ahogy azt kritikusaink tartották, mint ahogy Woody Allen filmjei sem azok, mert vonzanak bennünket, hisz mi is benne vagyunk őszintén és életszerűen.

Itt vannak a várva várt új idők és mi nem tudunk filmet készíteni, amivel csak azt igazoljuk, hogy sohasem tudtunk. Régen ámitottak bennünket a kijárandó jogokról, most mikorra ki is jelenthetjük őket már valahol elvesztek. Akár csak a magyar film. Mert a szerelemben tudni kell szakítani is, mert görcsös ragaszkodásunk ellenszenvet válthat ki és taszításba torkollik. Így taszít el magától bennünket lassan a film, és ki tudja hová tart? Félek a lelke elmúlása felé és csak gyorsan fogyasztható, olcsó, üres tömegcikket fog ránhagyni. Nem csak mi, ő is keresi önmagát, befeléfordultan, bölcsen várja az elmúlást, amire mi ítéltük. Mert bele akarunk halni abba, hogy nem készíthetünk filmet mindenáron.

A film együtt halad az idővel, tenni csak egyedül mi tehetünk valamit, míg van egy kis időnk, addig.

Öregség

Léha vízcseppek dobogása hallik,
mára minden élvezet elvirágzott,
porlepelként hullat a bánat álmod -
jókedvem a múlté.

Már nem értem, bánt amit elfeledtem,
régem elszállt mindaz, amit szerettem
egy maradt nékem csak: a tűz világa -
barlangi bölények.

MAI IMA

Ne félj
a tócsák tükrében
köpések és cigarettacsikkek
között valahol
te is ott vagy, és vigyorogsz.

BORÚS REGGELI ÜZENETEK

AVAGY

- KI AD VÁLASZT A MIÉRTJEIMRE? -

Zalán Tibornak és egy többezer éves lánynak

Vonul a világ, keresztül-kasul, gőgje csattog a létben, vonul iránytalanul bűnös szennyes csapatával, nappalokon és éjszakákon át, mellükre tűzve a halál pusztító rendjelével, felzabálják parancs nélkül, mint sáskahadak a földet, a vetést, a házakat, a kerteket, a tiszta templomokat, gyűlölet ül a sok emberroncson. Emberi hangra vágyom!

Túl a messzi éjszakákon a rámcsikorduló nehéz ajtókon át, felülve feldúlt ágyamban, mellkasom szendergő Vezűv, elmerülök az arcodban, emberi tökéletesformádban, az unalmas fárad kelet-európai eső veri az ablakom, a szobrokat, miért veri a sorsunkat? Áztatja a plakátokon vigyorgó filléres megváltókat ... meddig tart ez az eső? Meddig tart ez a csönd, mikor emeli le homlokunkról forró abroncsát az Isten, és miért előbb a máséról, miért?

Miért nincs időnk? És miért nem vagyunk elegek a tiszteletadáshoz, a barátság szavai rég kifordultak a szánkából. Miért vagyunk árvábbak a halottainknál? Miért várom lidérces koppanásaid neszét? A végtelen embertelen csendben egymásra találhatnának szelíd mosolyaink!

Árvább vagyok nálad.

Téteven végig egy marék földet és emeld a szádhoz, megfogom a lényed, kinyúlok a feihős öreg éjszakából érted... kiemelem a fejed, tisztára mosom homlokod, majd a szemed, az orrodon simítom lágyan szerelmemet, elidőzőm ujjaimmal a fogaid között.

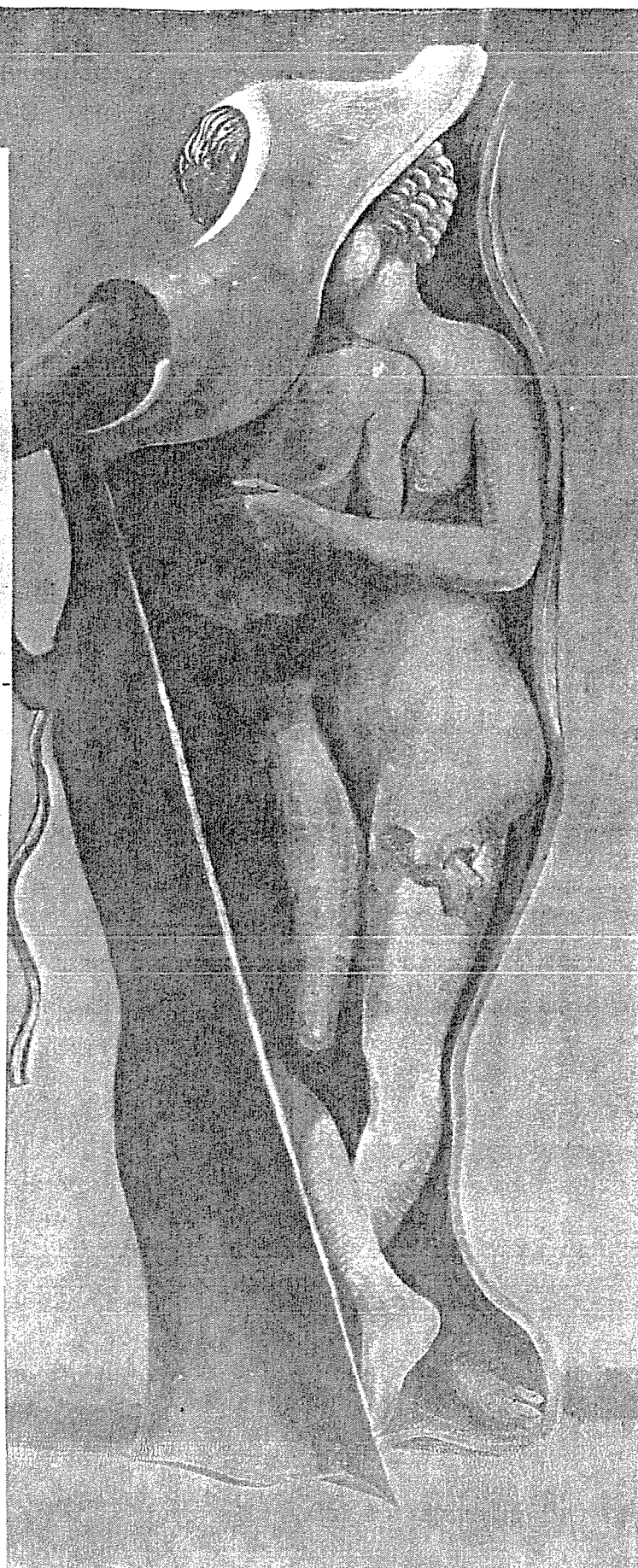
Füled hajlatánál felszabadítom a hajad a szélnek.

A nyak a váll pucér fényét ígézem, a mell két pihegő bimbóját becézem, szemem kiemeli a keskeny derekat és elbolyong comjaid sötét szőrzetében.

A keményen csapkodó fenék kútjain kúszom fel érted a méhig, hallom szakadékaiból áradó különös zenéjét, majd a boka, a lábfejek párnájába szúrt ujjak csomókban tűnnek el velünk a sötétben.

Kereslek! Keresem a szíved a szívemben, de a kezedet megragadtam végre, soha nem engedlek elvittelek az embertelenségből, a szellem tiszta udvarában arcunk végre állhat egymás előtt.

Lehanyaglik a hajnal, nincs más erénye, de Te megszülheted az Embert, az új reménynek.

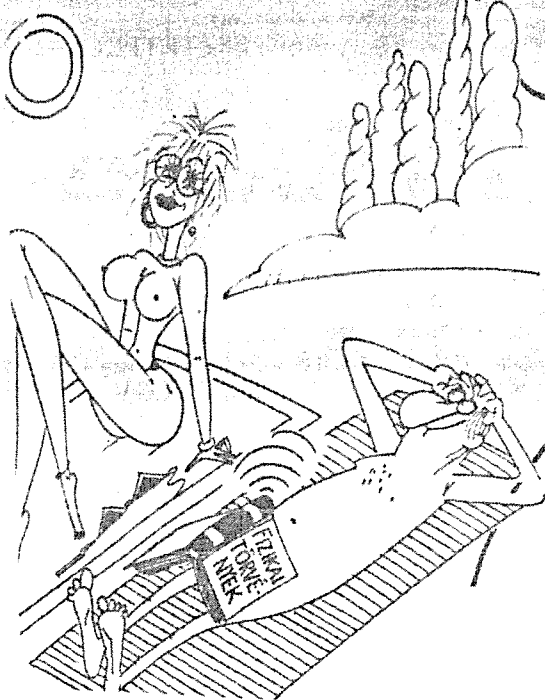

Szabadtér

VIZSGAIDŐSZAK

Látam a jövőt, és nem működik!

APRO
SZABADIÓ

Ráérő, keresztényi értékrenddel bíró miniszter szabadidejében – ágytálazást, vénás injekciózást, valamint beteg- és szerencsemosdatást vállal, rövid határidőre is, véglegesen, garanciával. Népjólét jeligré a kiadóba.

PÁRZÁS

Kisbajszú, nagytestű urammal bérfedeztetést vállalom. Teljes diszkréció, megbízhatóság, referenciák, szőkék, vöröshajúak, feketék, őszülőfélben lévők, valamint barnahajúak kíméljenek.

CSEREBERE

Elhízott, tohonya, ügyesen kopaszodó, lajhárkinézetű, jól mosogató uramat elcsereelném sportos, kékszemű, párdüctestű vállalkozóra, egy az egyben, esetleg balatoni nyaralót beszámítok.

Mengyelejeva

Új elem a mengyelejevi rendszerben

Moszkvától légvonalban negyven kilométerre (közúton 600 km) fekszik Mengyelejevo városka. A települést a nagy orosz kémikusról, Mengyelejevéről, a periódusos rendszer megalkotójáról nevezték el azért, mert egy nap Mengyelejev itt talált az út porában egy kis periódust, s erről jutott eszébe az egész marhaság.

Szóval a kies Mengyelejevóban gyűlt össze néhány tucatnyi fiatal – 70-től 123 évesig –, hogy újra létrehozza a tavaly feloszlott lenini Kom-szomolt. Leneték a vörös zászlók a kis Men-vele-

jevóban, amikor új-jáalakult a patinás ifjúsági szervezet. Az alakulás után a bolsevik ifjak e feltámadt szervezetét mindjárt bele is illesztették az elemek periódusos rendszerébe. Mivel van neki egy szabad vegyértéke, a hidrogén után következik, de a nitrátokkal is akadály nélkül közösködik, ezért ott a helye az argon és a neon között. Vegyjele: Kom, SZ₃Omol.

LACI VEGYESZ

• **FAUNA** / FÉRFI
színes magyar film
Főszereplők: Cserehalmi György,
Macarás János,
Udvardi Dorottya,
Bánsági Zoltán,
Köröki András
Rendezte: Jancsó Miklós

1963. november 22., Dallas. Véget ért az
arbitárságról szőtt AMERIKAI ÁLMOM: John
Fitzgerald Kennedy, az Államok fiatal, ka-
rizmatikus elnöke több golyótól lyuggatott
testtel alábbuk kocsijában...

BEETHOVEN
színes magyar beszélő amerikai vígjáték
Rendezte: BRIAN LEVANT
Főszereplők: CHARLES GRODIN, BONNIE HUNT,
DEAN JONES, NICHOLLE TOM

Beethoven, a kis bernátheji kutya megszo-
kik a színterek karmái közül. Így hideg éj-
szakát egyedül tölt el egy feborult szeme-
tes kukában. Ruggel azonban útnak indul, s
rátaál aimai otthonára, aimai kertjére és
aimai gazdáira. Aztán elkezd nőni, nőni,
nőni...

MEGCSALATVA / DECEIVED /

színes amerikai film
Rendezte: DAMIAN HARRIS
Főszereplők: GOLDIE HAWN
14 éven aluliaknak nem ajánlott!

Hat évvel a házasság után Adrienne Saunders
/GOLDIE HAWN/ kezdi úgy érezni, hogy férje
nem az az ember, akinek gyermekét szült.
A férfi egyre idősebb, egyre ingerleke-
nyebb lesz, és amikor váratlanul meghal
Adrienne egyik munkatársra, valósággal el-
veszti a fejét. Később maga is eltönik, és
amikor az asszony elkezd nyomozni utána, a
valóság a legvadabb képzeletet is felülmúl-
va bontakozik ki szeme előtt... Láthatóan
Alfred Hitchcock legmivesebb munkái inspi-
rálták a rendezőt.

**FELHŐK KÖZÜL A NAP
/ SHINING THROUGH /**

színes amerikai film
Rendezte: DAVID SELTZER
Főszereplők: MICHAEL DOUGLAS, MELANIE
GRIFFITH
14 éven aluliaknak nem ajánlott!

Nemecország, a negyvenes évek elején. A
felzárkó Linda Voss bár nem is olyan rég
meg titkárnőként dolgozott New Yorkban,
most - a lehető legnagyobb titokban tartva
előző lakhelyét - gyermekfelügyelőként él
a néci Berlinben. Nem véletlenül. Főnöke
és szerelme, Ed Leland kérésére az Ameri-
kai Egyesült Államok elhárítása számára
egy titkos német rakéta tervrajzait kell
megszereznie...

A SZERLEM HARLEY DAVIDSONON ÉRKEZIK

színes amerikai film
Rendezte: MALCOLM MOWBRAY
Főszereplők: STEVE GUTTENBERG, JAMI GERTZ,
KYLE McLAHLAN

Gus Kubiak túléli az életét veszélyeztető
betegséget. A halálos betegségből felépe-
tően lévő fiatalember lassan visszanyeri
életkedvét, hinni kezd életében, és
hogy újjászületése elhozza számára aima-
holgét. Azt azonban, hogy Gus, az a fe-
lénk, szerelmes fiú al mindent nem tud a
nőkről, köteteket tolthatna meg. Éppen az
az, amire a romantikus, ábrándos történe-
ket író nővérenek, Lizlinek kell segitaní-
tania döcsét...

J.F.K. / JOHN FITZGERALD KENNEDY /

színes amerikai film
Rendezte: OLIVER STONE
Főszereplők: KEVIN COSTNER, LAURIE METCALF,
GARY OLDMAN, MICHAEL ROOKER

1963. november 22., Dallas. Véget ért az
arbitárságról szőtt AMERIKAI ÁLMOM: John
Fitzgerald Kennedy, az Államok fiatal, ka-
rizmatikus elnöke több golyótól lyuggatott
testtel alábbuk kocsijában...
Oliver Stone új filmjében a gyilkosság
olyan verzióját tárja elénk, mely gyökere-
sen eltér az eddig ismert és elfogadott
"magányos gyilkos" elméletétől.

A PROSTI
színes angol erotikus film
Rendezte: KEM RUSSEL
Főszereplők: THERESA RUSSEL
Csak 16 éven felülieknek!

A szélsőségeiről híres rendezőnek, Kem
Russelnek ebben az életművében, kompromi-
zumok nélküli filmjében a nő ró liznek egy
napját éli át, aki kíméletlen nyíltsággal
mondja el gondolatait a férfiakról és
szexuális magatartásukról. Libenzöléseit
elrettentő jelenetek illusztrálják, melyek
szerint a megáldozat és a brutalitás
mindennaposak a prostitúció életében...
A film a nő kávézó szórakozásánál

a film by
MARCO FERRERI

A HÚS

MEL GIBSON GLENN CLOSE

2 OSCAR
díjra jelölve

A RÓMEÓ ÉS JÚLIA UTÁN...

HAMLET

FRANCO ZEFFIRELLI FILMJE

A SOVEREIGN PICTURES BEMUTATJA

AZ ICON PRODUKCIÓJÁBAN FRANCO ZEFFIRELLI FILMJÉT
MEL GIBSON GLENN CLOSE "HAMLET" ALAN BATES
PAUL SCOFIELD IAN HOLM HELENA BONHAM-CARTER
LÁTVÁNYTERVEZŐ DANTE FERRETTI ZENE ENNIO MORRICONE
GYÁRTÁSVEZETŐ BRUCE DAVEY
FORGATÓKÖNYV WILLIAM SHAKESPEARE MŰVÉBŐL
CHRISTOPHER DE VORE & FRANCO ZEFFIRELLI
PRODUCER DYSON LOVELL RENDEZŐ FRANCO ZEFFIRELLI

SOVEREIGN

ZSEBZSIRAF / FUGGÓ DIÁKLAP